Eduskunta
Hallintovaliokunta

HE EDUSKUNNALLE LAIKSI SUOMESSA OLESKELUNSA REKISTERÖINEIDEN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KANSALAISTEN JA HEIDÄN PERHEENJÄSENTENSÄ OIKEUDESTA OLESKELLA SUOMESSA VUODEN 2020 LOPPUUN, MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO / HAV:N KUULEMINEN 13.2.2019

Maahanmuuttovirasto kannattaa HE:ssa ehdotettua erillislakia ja virasto on osallistunut esitystä valmistelleen poikkihallinnollisen työryhmän työhön. Maahanmuuttovirasto alleviivaa lain säätämisen kiireellisyyttä lain soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden laillisen oleskelun ja tiettyjen siihen liittyvien oikeuksien turvaamiseksi tilanteessa, jossa Yhdistynyt kuningaskunta eroaa EU:sta ilman erosopimusta. Esityksellä on myönteisiä vaikutuksia Maahanmuuttovirastolle, koska sillä vältetään myös oleskelulupahakemusten vastaanoton ruuhkautuminen.

Maahanmuuttoviraston varautumisessa lähtökohtana on tällä hetkellä yllä mainittu tilanne. Virasto priorisoi tässä tilanteessa toiminnassaan viestintätoimia ja koordinoi viestintäänsä sisäministeriön kanssa. Viestinnässä on kannustettu Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia rekisteröitymään / hakemaan todistus EU-kansalaisen pysyvästä oleskelusta / hakemaan oleskelukorttia / pysyvää oleskelukorttia. Maahanmuuttovirasto on myös ohjeistanut, että halutessaan Ison-Britannian kansalaiset voivat hakea myös Suomen kansalaisuutta jos sen edellytykset täyttyvät.

Erillislaki koskee ennen eroa rekisteröityneitä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia ja heidän perheenjäseniään. Lain soveltamisalaan kuulumattomien henkilöiden on sopimuksettoman eron toteutuessa haettava oleskelulupaa, muuten heidän oleskelunsa muuttuu mahdollisen viisumivapausajan jälkeen laittomaksi. Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten oleskelulupahakemuksia käsitellään Maahanmuuttovirastossa normaalien oleskelulupien koskevien vaatimusten (ml. käsittelymaksut) ja voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti. Edellä mainittu tarkoittaa, että oleskelulle on oltava lain mukainen peruste ja luvan myöntämisen edellytykset täytettävä kuten muidenkin kolmansien maiden kansalaisten, ml. turvattu toimeentulo.

Lakiehdotuksen perusteluissa todetaan, että ”Lain soveltamisen rajoittaminen rekisteröineisiin tarkoittaa, että henkilöt, jotka eivät ole oleskeluaan rekisteröineet, jäävät soveltamisalan ulkopuolelle. Käytännössä tämä voi rajata soveltamisalan ulkopuolelle henkilön, joka on saavuttanut EU-kansalaisena oikeuden pysyvään oleskeluun, mutta ei ole koskaan rekisteröinyt oleskeluaan.” Suomessa oleskelee jonkun verran henkilöitä, jotka ovat saaneet ETA-kortin aikaisemmin voimassa olleen lain aikana, eli ennen 30.4.2004. Henkilöryhmää ei mainita esityksessä erikseen. Maahanmuuttovirasto tulkitsee heidän kuuluvan suoraan ja ilman ulkomaalaislain 10. luvun mukaista rekisteröintiä erillislain soveltamisalan piiriin, jos he ovat oleskelleet Suomessa pysyväisluonteisesti ETA-kortin saamisesta lähtien.

PL 10, 00086 Maahanmuuttovirasto
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 10, 00086 Migrationsverket
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

P.O. Box 10, 00086 Maahanmuuttovirasto, Finland
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

Brexit aiheuttaa Maahanmuuttovirastolle ylimääräistä ennalta arvaamatonta työtä käsittely- ja ratkaisutoiminnan ja asiakasviestinnän sektoreilla. Brexitiin liittyviä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten kyselyjä tulee tällä hetkellä virastolle noin 700-800 viikossa ja virasto on jo joutunut lisäämään asiakaspalvelukapasiteettiaan Helsingin asiakaspalvelupisteessä. Maahanmuuttoviraston näkökulmasta olisi siten tärkeää, että Suomen osalta vallitseva epäselvä tilanne ratkaistaisiin HE:ssa ehdotetulla lainsäädännöllä ja lainsäädäntö viimeistellään mahdollisimman nopeasti, jotta sen vaikutuksista voidaan viestiä asiakkaille mahdollisimman pian.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Erityisasiantuntija Tuomas Koljonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 12.02.2019 klo 10:23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet -

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi Migri/Apulaispäällikkö, johdon assistentti, oikeuspalvelu, maahanmuuttoyksikkö